

Monumentnummer*: 532267

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 augustus 2015
Kadaster deel/nr 82814/19

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Utrecht Utrecht Utrecht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Utrecht F 690

Omschrijving**

Cluster 28. Ijzeren loods C (/f).

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

IJZEREN LOODS C (/f), als zeldzaam voorbeeld van een niet bomvrije opslag van (rijdend) materieel of als verblijfplaats voor manschappen. Op verschillende plaatsen zijn binnen en buiten fortterreinen in de loop der decennia houten, stenen en metalen ('blikken') loodsen tot stand gekomen om te dienen als (provisorische of permanente) bergruimte, opslag, onderkomen voor mensen of materieel, hospitaal, brandweer, paardenstal, wachthuis, enz. Een groot deel van deze loodsen is inmiddels vergaan, gesloopt of verplaatst, maar andere bestaan nog in situ. Soms gaat het om bijzonder eenvoudige bouwwerkjes van geringe omvang, maar er zijn ook meer complexe en grotere exemplaren. Een bijzonder exemplaar is Loods C (/f) op het Fort aan de Klop. De ijzeren loods C (/f) op het Fort aan de Klop is in 1905 daarheen overgebracht van Lunet I te Utrecht. De loods kwam op de plaats te staan van een eerder, houten exemplaar dat met de letter 'f' was aangeduid en dat oostelijk van de nog bestaande houten loods (a) stond. De loods onderscheidt zich van andere vroege exemplaren door het segmentboogvormige dak en de verticale gevels; de meeste andere zijn geheel boogvormig ('Nissenhutten'), terwijl er ook een rechthoekig exemplaar onder zadeldak bekend is (Dordrecht). De loods kan worden beschouwd als een experiment met een relatief nieuwe bouwvorm op basis van een in deze vorm nieuw materiaal en het vertegenwoordigt zeldzaamheidswaarde. De loods is in 2006 volledig gerestaureerd, waarbij het gebouw volledig gedemonteerd is geweest. Het kent nu een functie als opslag- en stookruimte.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

IJZEREN LOODS C (/ f), in 1905 op het Fort aan de Klop geplaatst, nadat hij daarheen was overgebracht van Lunet I in Utrecht. De loods (ca. 25 x 8 m) is samengesteld uit verticaal geplaatste gegalvaniseerde, ijzeren golfplaten die door middel van verticale en geschoorde ijzeren staanders zijn gemonteerd. De loods is gesloten door een eveneens uit ijzeren golfplaten samengesteld dak, dat segmentboogvormig is aangebracht. Op het dak ijzeren luchtkanalen; golfplaten toegangen in de kopse gevels en de langsgevels voorzien van een aantal kleine houten vensters met 8-ruitsverdeling.

Waardering

De IJZEREN LOODS C (/ f) op het Fort aan de Klop is van algemeen belang vanwege:

- * Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.
- * Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde houten bebouwing, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de en 20ste eeuw).

Het betreft hier een ijzeren berging, door verplaatsing in 1905 op het Fort aan de Klop gekomen.

- * Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.
- * Het onderdeel is zeer zeldzaam omdat het een schaars, mogelijk uniek voorbeeld is van experimenten in deze vorm met ijzeren loodsen en het is representatief omdat het een voorbeeld is van een authentieke op een verdedigingswerk ingerichte ijzeren berging.
- * Het onderdeel is tamelijk gaaf bewaard omdat hoofdvorm en bouwkundige detaillering alsmede diverse elementen en kenmerken intact zijn gebleven en zijn geconsolideerd door casco restauratie.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument